

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS ŠIAULIŲ APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. balandžio 15 d. Nr. 21R3-39 (AG3-30/23-2024)
Šiauliai

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Šiaulių apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Giedriaus Jakubėno (posėdžio pirmininkas), Vaidos Jokubauskaitės, Danutės Kulikauskienės ir Ramintos Ramanauskienės (pranešėja), sekretoriaujant Ingridai Mačiulienei, dalyvaujant pareiškėjai X. Y.,

atsakovo Akmenės rajono savivaldybės mero atstovėms A. M. ir Ž. B., trečiojo suinteresuoto asmens Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus atstovui A. K.,

Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundą atsakovui Akmenės rajono savivaldybės merui dėl potvarkio dalies dėl minimalios priežiūros priemonių nepilnametei bei koordinuotai teikiamų paslaugų jos įstatyminiams atstovams paskyrimo panaikinimo.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja X. Y. (toliau – ir Pareiškėja) Komisijos 2024 m. kovo 7 d. skundu (toliau – ir skundas) prašo panaikinti Akmenės rajono savivaldybės mero (toliau – Atsakovas arba Meras) 2024 m. sausio 30 d. potvarkį Nr. M-34 „Dėl minimalios priežiūros priemonės nepilnametei X. X. bei koordinuotai teikiamų paslaugų jos įstatyminiams atstovams skyrimo“ (toliau – Potvarkis) dalyje dėl 1.4. papunkčiu vaikui paskirtos priemonės – dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose ir 1.6. papunkčio dalimi vaiko tėvams paskirtos priemonės – dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose.

Nurodo, kad skundžiamu Potvarkiu paskirtos minimalios priežiūros priemonės Pareiškėjos dukrai X. X., gim. (*duomenys neskelbtini*), turi įtakos X. X. įstatyminių atstovų, t. y. Pareiškėjos ir jos sutuoktinio Y. X., X. X. tėvo, teisėms ir pareigoms. Pareiškėja nurodo, kad Potvarkį gavo elektroniniu paštu 2024 m. vasario 5 d. iš Akmenės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatūros, esančios ir Vaiko gerovės komisijos pirmininke, A. M. (toliau – Vaiko gerovės komisijos pirmininkė), į kurią, nesulaukusi informacijos, 2024 m. vasario 2 d. elektroniniu paštu kreipėsi pati Pareiškėja dėl 2024 m. sausio 25 d. Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolo Nr. KPP-13 (toliau – Protokolas) išdavimo.

Teigia, kad X. X. mokosi (*duomenys neskelbtini*) mokyklos progimnazijos (toliau – Progimnazija) 8 klasėje, yra drovi, ramaus ir uždaro būdo, meniškos prigimties mergaitė, dėl kurios elgesio anksčiau problemų nekildavo. Sunkumai mokykloje atsirado – pablogėjo mokymosi rezultatai ir elgesys netinkama linkme pradėjo keistis – atėjus naujai mokinei, su kuria Pareiškėjos dukra susidraugavo. Pareiškėjos teigimu, manipuluojama draugės, dukra 2023 m. spalio 1 d. mėtė kiaušinius į namo langus. 2023 m. gruodžio 24 d., dukrą išleidus pas draugę S., su kuria namuose turėjo būti ir pastarosios mama, buvo vartojamas alkoholis. Dėl šio įvykio Pareiškėjos ir jos

sutuoktinio atžvilgiu buvo pradėta administracinio nusižengimo teiseną, bet tėvų veikoje nenustačius administracinio nusižengimo, numatyto Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 73 straipsnyje, sudėties, ši buvo nutraukta.

2024 m. sausio 25 d. Akmenės rajono paramos šeimai centre (toliau – Paramos šeimai centras) vyko atvejo nagrinėjimo posėdis, kuriame buvo aptartos pagalbos šeimai priemonės. Tą pačią dieną Pareiškėja kartu su dukra dalyvavo Vaiko gerovės komisijos posėdyje, o 2024 m. sausio 30 d. buvo priimtas skundžiamas Mero Potvarkis.

Potvarkio 1.2-1.5 papunkčiais E. Šukytei iki 2024 m. birželio 15 d. buvo paskirtos minimalios priežiūros priemonės: lankyti Progimnazijos socialinės pedagogės ir Akmenės rajono pedagoginės psichologinės tarnybos psichologės konsultacijas, atlikti 20 val. naudingo darbo Progimnazijoje, dalyvauti Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose, dalyvauti pasirinktoje neformaliojo vaikų švietimo programoje.

Pareiškėja nurodo, kad sutinka su Potvarkio 1.2 – 1.3, 1.5 papunkčiais paskirtomis priežiūros priemonėmis ir jas vertina kaip adekvačias ir tinkamas vaikui ir šeimai, tačiau nesutinka su 1.4 papunkčiu vaikui paskirta priemone dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose bei 1.6. papunkčiu vaiko tėvams paskirta priemone dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose.

Pareiškėjos vertinimu, šios priemonės paskirtos šabloniškai, yra perteklinės ir neproporcingos X. X. padarytam atsitiktinio pobūdžio teisės pažeidimui. Pažymi, kad šių, kaip, beje, ir visų kitų minimalios priežiūros priemonių skyrimas Potvarkyje nėra motyvuotas, priemonės paskirtos neišklausius ir neįsigilinus į vaiko nuomonę bei konkrečią situaciją.

Anot Pareiškėjos, kadangi Mero Potvarkis laikytinas individualiu administraciniu aktu, jam taikomi Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) reikalavimai. Pareiškėja nurodo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, kurioje įtvirtinta, kad individualiame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų reikalavimų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2017 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-180-602/2017). Teisinio reguliavimo nuostatos bei LVAT praktika įpareigojo Merą Potvarkį pagrįsti ne tik teisės aktų normomis ir objektyviais faktais, bet ir motyvuoti paskirtas minimalios priežiūros priemones, nurodant adekvačius, aiškius ir pakankamus motyvus, leidžiančius suvokti, kokios priežastys lėmė vienokių ar kitokių priemonių paskyrimą.

Pareiškėja atkreipia dėmesį į tai, kad skundžiamame Potvarkyje nurodyto vieno iš teisinio pagrindo – Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymo (toliau – Vaiko priežiūros įstatymas) 12 straipsnio 8 dalyje numatyta, jog Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje rašomame posėdžio protokole turi būti nurodytos esminės prašymo nagrinėjimo aplinkybės, posėdžio data, protokolo eilės numeris, posėdžio dalyviai, svarstomų klausimų eilės numeriai ir pavadinimai, klausimus pateikę pranešėjai, kalbėtojai, valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos išvada, priimtas siūlymas, balsavimo rezultatai ir šio straipsnio 6 dalyje nurodytų posėdžio dalyvių atskirosios nuomonės. Remiantis Vaiko priežiūros įstatymas 12 straipsnio 10 dalimi, savivaldybės meras, įvertinęs prašymą, savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymą ir kitą prašymo nagrinėjimo medžiagą, priima vieną iš nurodyto straipsnio 10 dalyje nurodytų sprendimų. Pareiškėja daro išvadą, jog būtent Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokole užfiksuoti duomenys yra vieni reikšmingiausių, kurių pagrindu meras apsisprendžia, kokį sprendimą vienu ar kitu atveju priimti.

Pareiškėjos nuomone, Protokolas neatitinka Vaiko priežiūros įstatymo reikalavimų: nenurodytas dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo prašymą pateikęs asmuo/subjektas, neišdėstytos esminės prašymo nagrinėjimo aplinkybės ir kiti Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 8 dalyje reikalaujami nurodyti duomenys. Meras, skirdamas konkrečias priemones vaikui ir šeimai,

jas paskyrė vertindamas jokių objektyvių duomenų neturintį Protokolinį nutarimo turinį. Tiek Vaiko gerovės komisija nagrinėdama prašymą, tiek Meras vertindamas jos pasiūlymus priimant Potvarkį, Pareiškėjos teigimu, veikė tik formaliai. Meras, nepasigesdamas Vaiko gerovės komisijos siūlomų konkrečių minimalios priežiūros priemonių motyvų, atitinkamai jais nepagrindė ir savo sprendimo.

Pagal Vaiko priežiūros įstatymo 16 straipsnio 1 dalies nuostatas, Pareiškėjai, kaip vaiko atstovei pagal įstatymą, per 3 darbo dienas nuo Potvarkio priėmimo dienos turėjo būti pateiktas ne tik Protokolas, bet ir kiti Potvarkį pagrindžiantys dokumentai. Pareiškėjos teigimu, vienas iš tokių dokumentų yra Potvarkio preambulėje nurodyta Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus 2024 m. sausio 17 d. Nr. 6SD-592 išvada „Dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo X. X.“, kurią Savivaldybės administracija privalėjo pateikti, bet to nepadarė iki šiol.

Pareiškėja nurodo, kad jai su dukra dalyvaujant Vaiko gerovės komisijos posėdyje, Potvarkio 1.4 papunkčiu vaikui paskirta priemonė dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose Vaiko gerovės komisijoje nebuvo aptariama. Komisija tik konstatavo skiriamas priemones, jų nedetalizavo ir nepaaiškino. Apie šios priemonės skyrimą ir tikslumą nebuvo kalbama ir 2024 m. sausio 25 d. vykusiame atvejo nagrinėjimo posėdyje.

Šiame posėdyje dalyvavusi atvejį koordinuojanti vadybininkė, socialinė darbuotoja ir Šiaulių apskrities vaikų teisių apsaugos skyriaus specialistė, pareiškusios nuomonę dėl šeimos situacijos, pagalbos poreikio ir priemonių, akcentavo psichologo pagalbą, socialinio darbuotojo priežiūrą ir paslaugas, kas iš esmės ir išdėstyta 2024 m. sausio 31 d. Pagalbos plane Nr. 39, o paskirta ankstyvosios intervencijos priemonė Pagalbos plane visiškai nenumatyta. Pareiškėjos teigimu, Potvarkio 1.4 papunkčiu paskirta ankstyvosios intervencijos netikėta priemonė vaikui sukėlė emocinius išgyvenimus ir nerimą.

Pareiškėja pažymi, kad viešai prieinamoje informacijoje Ankstyvosios intervencijos programa apibūrinama kaip pagalbos priemonė, skirta eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems psichoaktyviais medžiagas 14–21 metų jaunuoliams. Nurodo, kad jos dukra iki 2024 m. gruodžio 24 d. įvykio niekada nėra vartojusi ir nevartojo alkoholio bei kitų psichoaktyvių medžiagų, nerūkė, todėl mano, kad ši priemonė paskirta neįvertinant konkrečios situacijos, vaiko poreikių bei Vaiko priežiūros įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinto vaiko minimalios priežiūros individualizavimo principo, suabsoliutinus atsitiktinį alkoholio vartojimo atvejį. Tokios priemonės paskyrimas pažeidžia geriausias vaiko interesus. Pažymi, kad individualizavimo principas reikalauja, kad būtų atsižvelgiama į vaiko amžių ir brandą, jo psichikos ir fizinės savybes, poreikius, socialinės aplinkos ir kitas svarbias ypatybes.

Pareiškėjos nuomone, būtent draugystė su nurodyta mergaite, pastebimai turėjo neigiamos įtakos dukros, be kita ko, šiuo metu išgyvenančios ir paauglystės periodą, elgesiui. Nurodo, kad šiuo metu dukra stengiasi atsiriboti nuo tokio bendravimo, o nukreipimas į Ankstyvosios intervencijos programą ją vėl suves į bendrą užsiėmimą, kur manipuliuojanti draugė ir toliau gali pasinaudoti jautria ir patiklia dukra.

Mergaitė vykdo paskirtas priemones, lanko ugdymo įstaigos socialinės pedagogės konsultacijas, atlieka naudingą darbą Progimnazijoje, pradėjo lankyti dailės būrelį. Su skundu teikiami Akmenės sveikatos centro priėmimo pas gydytoją talonai patvirtina numatytus dukters ir Pareiškėjos vizitus pas gydytoją psichologę. Mano, kad būtent šios, paskirtos ir jau vykdomos vaiko minimalios priežiūros priemonės, padeda mergaitei siekti teigiamų elgesio pokyčių bei ugdo jos atsparumą neigiamai socialinei aplinkai. Pareiškėja įsitikinusi, kad tai atitinka Įstatymu nustatytą geriausių vaiko interesų prioritetiškumo principą, nes individualus darbas su mergaite yra tikslingesnė ir veiksmingesnė priemonė, nei jos įtraukimas į programą, kurioje dalyvauja grupė įvairių socialinių ir psichologinių problemų turinčių vaikų.

Be kita ko, Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad priemonės skiriančias institucijas Vaiko priežiūros įstatymas taip pat įgalina užtikrinti, kad įpareigojimai nepakenktų vaiko interesams, jo padėčiai, įvertinant ne tik teisės pažeidimo pobūdį, bet ir jo padarymo aplinkybes, pakartotinumą ir kt.

Remdamasi išdėstytais argumentais, Pareiškėja teigia, kad Potvarkio 1.4 papunkčiu

nemotyvuotai paskirta ankstyvosios intervencijos priemonė yra netikslinga, neproporcinga bei stigmatizuojanti, dar labiau apsunkinanti mergaitės paaugliško amžiaus tarpsnio išgyvenimus ir nukreipianti į jai vengtinų bendraamžių aplinką.

Pareiškėja nesutinka ir su Potvarkio 1.6. papunkčiu, kuriuo vaiko tėvams paskirta priemonė dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose, nes ši priemonė yra nepagrįsta objektyviais duomenimis ir paskirta tik formaliai. Nurodo, kad Pozityvios tėvystės auklėjimo modelis jai yra žinomas ir suprantamas, informacija apie jį prieinama viešai, bendravime su dukra stengiasi juo vadovautis, deda pastangas, kad dukters elgesys keistųsi.

Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad nei vienu iš nurodytų teisės pažeidimų atveju Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba nenustatė, kad mergaitės tėvai (tame tarpe ir Pareiškėja, kaip mama), neatliko savo pareigų arba tėvų valdžią panaudojo priešingai vaiko interesams, todėl ši aplinkybė tik patvirtina faktinio bei teisinio pagrindo ir motyvų nebuvimą Potvarkio 1.6. papunkčiu paskirtai priemonei.

Atsakovas Akmenės rajono savivaldybės meras atsiliepiamu nesutinka su Pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atkreipia dėmesį, kad Skundo paskutiniame lape nurodyta data – 2024 m. kovo 4 d., tačiau nėra duomenų apie skundo gavimo Komisijoje datą, todėl kyla pagrįstų abejonių, ar Pareiškėja skundą pateikė per Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – IAGNTĮ) 8 straipsnio 1 dalyje nustatytą vieno mėnesio terminą. Pažymi, kad pagal IAGNTĮ 10 straipsnio 2 dalies 2 punktą, atsisakoma priimti skundą (prašymą) nagrinėti, kai praleistas skundo (prašymo) padavimo administracinių ginčų komisijai terminas, ir pareiškėjas neprašo jo atnaujinti arba prašymas atnaujinti skundo (prašymo) padavimo terminą atmetamas.

Akmenės rajono savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisija (minėta, toliau – Vaiko gerovės komisija), sudaryta Akmenės rajono savivaldybės mero 2023 m. birželio 16 d. potvarkiu Nr. M-106 „Dėl Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos sudėties ir jos darbo reglamento patvirtinimo“, savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (minėta, toliau – Vaiko priežiūros įstatymas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės įgyvendinimo Akmenės rajono savivaldybėje organizavimo, koordinavimo ir kontrolės tvarkos aprašu, patvirtintu Akmenės rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 23 d. potvarkiu Nr. M-61 „Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės įgyvendinimo Akmenės rajono savivaldybėje organizavimo, koordinavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) ir atlieka jai numatytas funkcijas. Viena iš Komisijos paskirčių – padėti vaikui pasiekti teigiamų elgesio pokyčių, ugdyti (ugdytis) atsparumą neigiamai socialinei aplinkai, taip pat padėti pasiruošti savarankiškam gyvenimui, teikiant jam kvalifikuotą švietimo pagalbą, socialines, sveikatos priežiūros ir kitas paslaugas, užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, bendradarbiaujant su mokyklų vaiko gerovės komisijomis ir kitomis vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis. Pažymi, kad visa Vaiko gerovės komisijos veikla ir Akmenės rajono savivaldybės mero priimami sprendimai nukreipti į vaiko gerovę, todėl paskirtos priežiūros priemonės negali būti laikomos kaip baudžiančios.

Atsakovas nesutinka su Pareiškėjos teiginiu, kad „*Meras priimdamas skundžiamą Potvarkį, skirdamas konkrečias priemones mano vaikui ir šeimai, jas paskyrė vertindamas jokių objektyvių duomenų neturintį Komisijos protokolinią nutarimo turinį*“.

Vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 14 dalimi, prie Mero sprendimo pridedamas protokolo išrašas, o ne pats protokolas, todėl Pareiškėjos nuomonė apie Vaiko gerovės komisijos protokolo rašymą nepagrįsta. Meras, priimdamas sprendimą, su protokolais susipažįsta juos užregistravus Savivaldybės dokumentų valdymo sistemoje.

Atkreipia dėmesį, kad Protokole nutarimas siūlyti Merui skirti minimalios priežiūros priemones nepilnametei ir koordinuotai teikiamas paslaugas šeimai priimtas vienbalsiai (iš 9 balsų

9 balsai „už“). Už šį sprendimą balsavo ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus vyriausioji specialistė, nes posėdžio metu išaiškėjo papildoma informacija apie mokinės elgesio pažeidimus, skirtas pastabas ir prastus mokymosi rezultatus ugdymo įstaigoje. Pagal Įstatymo 12 straipsnio 7 dalį Tarnybos atstovo raštu pateikta išvada posėdyje gali būti patikslinta arba papildyta.

Pareiškėja skundžia Potvarkį vadovaudamasi VAI 10 straipsnio nuostata ir LVAT 2017 m. balandžio 10 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A-180-602/2017 (toliau – Nutartis), kurioje pasisakoma, kad VAI 10 straipsnio nuostata siejama su teisėtumu. Pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 5 dalimi, mero sprendimai įforminami potvarkiais. Mero potvarkiui taikomi reikalavimai aiškiai nurodyti Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 14 dalyje. Savivaldybės mero sprendime dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimo, pratęsimo ar pakeitimo nurodoma: vaikas, vaiko atstovai pagal įstatymą, vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės, vaiko minimalios priežiūros priemonę vykdančias asmuo, koordinuojanti institucija, šių priemonių vykdymo terminas ir kita svarbi informacija. Savivaldybės mero sprendime taip pat nurodomos koordinuotai teikiamos paslaugos vaiko atstovams pagal įstatymą, jas koordinuojanti institucija, koordinuotai teikiamų paslaugų teikėjai, koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo trukmė. Savivaldybės mero sprendime taip pat nurodomos kitos šio įstatymo 9 straipsnyje numatytos pagalbos priemonės vaiko atstovams pagal įstatymą, jeigu tokios buvo paskirtos, jų vykdymo terminas ir jas vykdančias asmenys. Prie savivaldybės mero sprendimo pridedami savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolo išrašas ir Tarnybos raštu pateikta išvada. Atsižvelgiant į šį reglamentavimą ir į Potvarkio turinį bei prie jo pridėtus dokumentus, Atsakovas laiko, kad Pareiškėjos argumentai dėl teisėtumo nepagrįsti.

Atitinkamai Pareiškėjos teiginiai, kad LVAT praktika, vertinant ją skundžiamo Potvarkio kontekste, šiuo atveju įpareigojo Merą „*paskirtas minimalios priežiūros priemonės motyvuoti, nurodant adekvacius, aiškius ir pakankamus motyvus, leidžiančius suvokti, kokios priežastys lėmė vienokių ar kitokių priemonių paskyrimą*“ neturi pagrindo, nes vadovaujamas konkrečiu Vaiko priežiūros įstatymu, kuriame nustatyti konkretūs Mero sprendimui keliami reikalavimai. Atsakovas akcentuoja, kad taikomos priemonės nėra laikytinos bausme, tai priemonės, nukreiptos į vaiko gerovę ir yra siūlomos skirti ne vieno asmens, bet kompetentingos Vaiko gerovės komisijos balsavimu ir, šiuo konkrečiu atveju, vienbalsiai.

Kaip Pareiškėja ir nurodė, sprendimą meras priima vadovaudamasis Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 10 dalimi, įvertinęs prašymą, savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymą ir kitą su prašymo nagrinėjimu susijusią medžiagą, todėl vertinamas ne Protokolas, o Vaiko gerovės komisijos siūlymas ir prašymo nagrinėjimo medžiaga.

Atsakovas nurodo, kad Pareiškėjos teiginiai, jog „*protokole nenurodytas dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo prašymą pateikęs asmuo/subjektas*“ nepagrįsti, nes Protokole nurodyta, kad „Telšių apskrities vyriausiojo policijos komisariato, kuris pateikė prašymą skirti nepilnametei vaiko minimalios priežiūros priemonę“.

Atsiliepime nesutinkama ir su Pareiškėjos teiginiu, kad priemonės „*paskirtos neišklausius ir neįsigilinus į vaiko nuomonę ir konkrečią situaciją*“, kadangi iš Protokolo matyti, jog X. X. dalyvavo Vaiko gerovės komisijos posėdyje (citata iš Protokolo: „Posėdyje dalyvavusi nepilnametė X. X. papasakojo, kad mokykloje turi sunkumų dėl neigiamų įvertinimų, mokyklos vaiko gerovės komisijos posėdyje dėl jos mokymosi sunkumų nutarta skirti papildomas konsultacijas neigiamiems pusmečio pažymiams išsitaistyti, tačiau mergaitė ne visada jas lanko. Paklausta apie įvykius, dėl kurių buvo patraukta administracinė atsakomybė, mergaitė teigia suprantanti savo netinkamo elgesio pasekmes, tikino žinanti, kad turi geriau mokytis, keisti savo požiūrį į visus dalykus. Mano, kad specialistų pagalba padėtų jai pakeisti susiformavusį netinkamą elgesį“).

Atsakydamas į Skundo teiginį, kad „*potvarkio 1.4 papunkčiu nemotyvuotai paskirta ankstyvosios intervencijos priemonė, kaip jau minėta, yra netikslinga, neproporcinga bei stigmatizuojanti, dar labiau apsunkinanti mergaitės paaugliško amžiaus tarpsnio išgyvenimus ir nukreipiantis į jai vengtiną bendraamžių aplinką*“, Atsakovas pažymi, kad E. Šukytė padarė

nusižengimą, numatytą ANK 485 straipsnio 1 dalyje – t. y. vartotojo alkoholinius gėrimus, būdama jaunesnė negu dvidešimties metų amžiaus, jai nustatytas 0,86 promilių neblaivumas.

Svarstant minimalios priežiūros priemonės ir koordinuotai teikiamų paslaugų parinkimą, identifikuojamos vaiko nepageidaujamo elgesio priežastys, parenkamos bei taikomos priemonės, nukreiptos į apsauginių veiksnių stiprinimą ir rizikos veiksnių įtakos mažinimą. Ankstyvosios intervencinės programos tikslas yra motyvuoti jauną žmogų keisti savo elgesį, paskatinti suabejoti jau turimomis žiniomis, susijusiomis su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, žala bei pasekmėmis, skirta 12–18 metų jaunuoliams, eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems alkoholį ir narkotikus. Ankstyvosios intervencinės programos principai: 1) nemoralizuojantis, negąsdinantis ir nesmerkiantis požiūris; 2) kritinio mąstymo ugdymas, skatinant atsisakyti psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo; 3) interaktyvūs metodai bendraamžių grupėje; 4) atvira erdvė kalbėtis, rasti atsakymus ir stiprinti motyvaciją pokyčiams. Programą sudaro trys dalys: pradinis pokalbis, kuris yra skirtas kontakto užmezgimui, 8 val. praktiniai užsiėmimai aktyviai veiklai, diskusijoms, patirčių pasidalijimui bei refleksijoms ir baigiamasis pokalbis. Dalyvavimas šioje programoje gali būti savanoriškas bei įpareigojantis (kaip administracinio poveikio ar vaiko minimalios priežiūros priemonė). Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, Atsakovo vertinimu, ši minimalios priežiūros priemonė, Vaiko gerovės komisijos siūlymu skirta nepilnametei, yra tikslinga ir proporcinga padarytam administraciniam nusižengimui.

Atsiliepime teigiama, kad skundžiamo Potvarkio 1.6 papunktyje paskirta priemonė (dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose įstatyminiams atstovams) yra pagrįsta objektyviais duomenimis ir būtina įstatyminiams atstovams, nes dėl mergaitės padarytų administracinių teisės pažeidimų nustatytas poreikis vertinti pagalbos vaikui (šeimai) poreikį ir pradėtas atvejo vadybos procesas. Mergaitė turi mokymosi problemų, Vaiko gerovės komisijos posėdžio metu išanalizuota mokinės mėnesio pažangumo ataskaita už rugsėjo-gruodžio mėnesius, I pusmečiui baigiantis jai grėsė 5 neigiami įvertinimai. Kiekvieną mėnesį vis daugiau pastabų dėl netinkamo elgesio, mokymosi, nepasiruošimo pamokoms, namų darbų neatlikimo, užpildyta drausmės pažeidimo pažyma. Lankomumas nėra geras, keletą kartų per mėnesį mokinė išeina iš paskutinių pamokų arba pramiega pirmąsias pamokas, mama jas pateisina tik mėnesio pabaigoje, klasės vadovės paprašyta. Progimnazijos Vaiko gerovės komisija lapkričio ir gruodžio mėnesiais svarstė mokinės mokymosi rezultatus, sudarė pažangos stebėjimo planus. Emilija nedalyvauja nei klasės, nei mokyklos organizuojamuose renginiuose, nes mano, kad tai nėra labai svarbu. Būrelių nelanko. Klasėje turi vieną draugę, su kitais bendrauja mažai. Mokinė nenešioja mokyklinės uniformos.

Atkreipia dėmesį, kad Pozityvios tėvystės kursai skirti visiems tėvams, nėra išskirtinai tiems, kurie neatlieka savo pareigų arba tėvų valdžią panaudoja priešingai vaiko interesams. Pozityvios tėvystės kursuose teikiama išsami informacija apie vaikų raidos ypatumus įvairiais amžiaus tarpsniais ir vaiko amžiui tinkamus auklėjimo metodus; veiksmingos auklėjimo strategijos ir jų išbandymas praktiškai (supratimas, dėl kokių priežasčių vaikai demonstruoja savo nepageidaujamą elgesį, natūralių ir logiškų pasekmių naudojimas, ribų ir taisyklių nustatymas, skatinimo sistemos ir kt. temos); tėvų pasitikėjimo savimi stiprinimas auklėjant vaikus (neigiamų emocijų ir streso valdymas). Atsakovo manymu, mamos vertinimas, kad yra „*pasirengusi ir dedu pastangas, kad X. elgesys keistųsi, stebiu jos pasiekimus, nuolat bendrauju ir nuoširdžiai kalbuosi su dukra, dėmesingai ją išklausydama ir įsiklausydama į jos nuomonę, skatindama pasitikėjimo savimi ir savivertės kėlimą*“, nėra pakankamas. Nors skunde nurodoma, kad mergaitė vykdo paskirtas priemones, tačiau faktai rodo, kad mokymosi pokyčiai minimalūs, paskirtų minimalios priežiūros priemonių mergaitė faktiškai nevykdo, praleidinėja ir vėluoja į pamokas, bendrauja su netinkamo elgesio mergeite, todėl situacija mokykloje negerėja.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius atsiliepiu nesutinka su Pareiškėjos skundu ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Pažymi, kad vertinimą dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo Pareiškėjai ir jos nepilnametei dukrai atliko Vaiko gerovės komisija, kurios siūlymas užfiksuotas Protokole.

Akcentuoja, kad Pareiškėja, cituodama LVAT nutartį, nutylėjo esminę aplinkybę, kad, jei atitinkamas individualus administracinis aktas yra priimamas ankstesnių procedūrinių dokumentų pagrindu, tokiu atveju individualiame administraciniame akte nėra būtina pakartoti tuose dokumentuose nustatytas aplinkybes. Tokiu atveju individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje pakanka nurodyti tuos procedūrinius dokumentus, kurių pagrindu priimtas individualus administracinis aktas ir juos pridėti prie individualaus akto. Administracinių teismų praktikoje tokie atvejai traktuojami kad individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje nurodyti procedūriniai dokumentai yra to individualaus akto sudėtinė (motyvuojamoji) dalis (LVAT 2015 m. vasario 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-327-146/2015).

Būtent skundžiamo administracinio akto – Mero Potvarkio – įžanginėje dalyje yra nurodyta, kad jis priimamas atsižvelgiant į Vaiko gerovės komisijos posėdžio Protokolą, todėl Pareiškėjos teiginys, jog Mero Potvarkis neatitinka teisės aktams keliamų reikalavimų ir prieštarauja LVAT formuojamai praktikai, yra niekuo nepagrįstas ir klaidingas.

Pareiškėja teigia, kad Protokolas neatitinka Vaiko priežiūros įstatymo reikalavimų, nes nėra nurodytas dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo prašymą pateikęs asmuo/subjektas; neišdėstytos esminės prašymo nagrinėjimo aplinkybės ir kiti Įstatymo 12 straipsnio 8 dalyje nurodyti duomenys (šiuo atveju būtent pati Pareiškėja naudoja formalų teiginį, jo nekonkretizuodama). Tarnyba teigia, kad šis Pareiškėjos teiginys yra klaidingas, neatitinkantis tikrovės ir faktinių aplinkybių, nes Protokole yra nurodyta posėdžio data, laikas, vieta, dalyviai, dienotvarkė. Pirmininkė A. M. pagarsino, jog dėl minimalios priežiūros taikymo X. X. kreipėsi Telšių apskrities vyriausiasis policijos komisariatas (toliau - Telšių AVPK). Posėdyje išklaudyta nepilnametė X. X., pareiškėja X. Y., kiti posėdžio dalyviai ir t. t.

Tarnyba pažymi, kad, nors Pareiškėja kategoriškai ir nesutinka su paskirta priemone jos nepilnametei dukrai dalyvauti Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose (1.4 papunktis) teigdama, kad posėdžio metu ši priemonė nebuvo aptariama ir jos paskyrimas nepilnametei dukrai sukelia emocinius išgyvenimus ir nerimą, nes duktė nėra vartojusi ir nevartoja alkoholio, nerūko bei nevartoja psichoaktyvių medžiagų, tačiau kitame pasisakyme pati pripažįsta, kad duktė vieną kartą vartojo alkoholinius gėrimus.

Akcentuojama, kad Ankstyvosios intervencijos programa taikoma rizikingos elgsenos nepilnamečiams asmenims nuo 14 metų, kurie eksperimentuoja ar nereguliariai vartoja psichoaktyvias medžiagas (išskyrus tabaką), bet nėra nuo jų priklausomi (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. V-60/V-39 patvirtinto Ankstyvosios intervencijos programos vykdymo tvarkos aprašo 5 punktas). Pažymi, kad programoje dalyvauja Vaiko gerovės komisijos siūlymu asmenys, kuriems yra skirta vaiko minimalios priežiūros priemonė.

Akivaizdu, kad esminis kriterijus dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje yra tai, jog asmuo (šiuo atveju nepilnametė) nėra priklausomas nuo psichiką veikiančių medžiagų ir ji (X. X.) dar tik eksperimentuoja.

Tarnyba nurodo, kad, šiuo konkrečiu atveju, svarbus pagrindas taikyti minėtą priemonę buvo tai, kad 2023 m. gruodžio 24 d., apie 2.36 val., policijos pareigūnai, pagal gautą pranešimą atvykę adresu (*duomenys neskelbtini*), rado neblaivias nepilnametes, iš kurių viena buvo ir Pareiškėjos dukra X. X. Jai nustatytas 0.86 promilių girtumas.

Telšių AVPK pareigūnai administracinio nusižengimo byloje (ROIK: 23228507143) konstatavo, kad nepilnametės X. X. veiksmuose yra administracinio nusižengimo, numatyto ANK 485 straipsnio 1 dalyje (alkoholinių gėrimų vartojimas ar turėjimas, kai tai daro jaunesni negu dvidešimt metų asmenys), požymiai. Pradėta administracinė bylos teisena nutraukta, nes X. X. neturi 16 metų amžiaus, kuriam suėjus galima administracinė atsakomybė. Policijos pareigūnai nevertino nepilnametės tėvų atsakomybės pagal ANK 73 straipsnį (Tėvų valdžios nepanaudojimas arba panaudojimas priešingai vaiko interesams), tačiau įvertinę administracinio nusižengimo tyrimo metu nustatytas aplinkybes, vadovaudamiesi ANK 6 straipsnio 2 dalimi, informaciją perdavė Akmenės rajono savivaldybės administracijos merui, taip pat Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo

tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriui.

Atkreipia dėmesį ir į tai, kad trijų nepilnamečių pasirinktas gerti alkoholio kiekis buvo 1 litras, o tai akivaizdžiai įrodo siekį ne tik eksperimentuoti ar paragauti. Kita svarbi aplinkybė yra X. X. nenuoširdus elgesys bendraujant su Tarnybos Skyriaus specialistais. Būtent 2023 m. gruodžio 29 d., atliekant vaiko situacijos vertinimą, X. X. nebuvo atvira, t. y. specialistams nurodė tik klasės draugės S. vardą, o trečios merginos, galimai nepilnametės, neįvardijo, kaip ir tiesiogiai neįvardijo kokį alkoholinį gėrimą vartojo, teigdama, kad gėrė *coca cola*, (ir tik vėliau nurodė, kad sumaišytą su alkoholiu).

Tarnybos vertinimu, atsižvelgiant į aukščiau nurodytas aplinkybes, yra teisinis pagrindas taikyti X. X. priežiūros priemonę dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programoje.

Pažymi, kad Pareiškėja teiginio, jog nepilnametė duktė patyrė emocinius išgyvenimus ir nerimą, nesukonkretino, nepateikė tai patvirtinančių faktinių rašytinių duomenų. Minėtos priemonės paskyrimas buvo pagarsintas posėdžio metu, tačiau nei Pareiškėja, nei jos nepilnametė duktė šios priemonės skyrimui neprieštaravo. Priešingai, Protokole nurodyta, kad posėdžio metu nepilnametė X. X. teigė, kad specialistu pagalba padėtų jai keisti susiformavusį netinkamą elgesį.

Dėl koordinuotos paslaugos teikimo nepilnametės X. X. atstovams pagal įstatymą

Pareiškėja nesutinka su jai ir sutuoktiniui paskirta priemone dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose, nes mano, kad ji turi pakankamai žinių ir imasi visų priemonių auginant ir ugdant nepilnametę dukrą, tačiau šių savo teiginių, anot Tarnybos, nepagrindė jokiais faktiniais duomenimis.

Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme įtvirtintos nuostatos, kad vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys saugo vaiką nuo neigiamos socialinės aplinkos įtakos (25 straipsnio 1 dalis); vaikui ugdoma nuostata nevirtoti tabako gaminių, alkoholinių gėrimų, narkotinių, psichotropinių bei kitų psichiką veikiančių medžiagų ar apkvaišinančių nenarkotinių priemonių (26 straipsnio 1 dalis); vaikui, atsižvelgiant į jo amžių, sveikatą, išsivystymą ir brandą, gali būti taikomos prevencinės, ugdymo, gydymo (įskaitant gydymą nuo priklausomybių ligų) ir rehabilitacijos programos (26 straipsnio 3 dalis); vaikui draudžiama vartoti, gaminti, perdirbti, įsigyti, laikyti, gabenti, siūsti ar platinti energinius ir alkoholinius gėrimus, tabako ar susijusius gaminius (elektronines cigaretes ir pildomasias talpyklas), narkotines ar psichotropines medžiagas, vaistus (išskyrus teisėtai, gydymo tikslais įsigijamus, laikomus ar vartojamus vaistus), taip pat kitas apkvaišinančias nenarkotines priemones ar Lietuvos Respublikos tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatyme (toliau - Tam tikrų dopingo medžiagų kontrolės įstatymas) nurodytas medžiagas (27 straipsnio 1 dalis); vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą, kiti fiziniai ar juridiniai asmenys, kurių priežiūroje yra vaikas arba kurių veikla susijusi su vaikui draudžiamų vartoti medžiagų ar draudžiamų naudoti gaminių gamyba, perdirbimu, saugojimu, gabenimu, siuntimu ar platinimu arba lošimų organizavimu, turi užtikrinti šiame straipsnyje nustatytą draudimų laikymąsi (27 straipsnio 3 dalis); vaiko tėvai ar kiti vaiko atstovai pagal įstatymą privalo rūpintis vaiko auklėjimu, tinkamai jį prižiūrėti, materialiai išlaikyti ir sudaryti sąlygas vaikui augti, vystytis, tobulėti (31 straipsnio 2 dalis). tėvų pareiga užtikrinti, kad būtų sudaryta saugi, vaiko visapusiškam ir harmoningam vystymuisi tinkama aplinka, taip pat vaiko sveikata, jo fizinis, protinis, emocinis, dvasinis, dorovinis vystymusi, pažintinių ir socialinių gebėjimų ugdymu, mokyti vaiką nesmurtinio elgesio plėtojant tarpasmeninius santykius, suteikti jam informaciją, kaip apsisaugoti nuo bet kokio smurto ar kitų jo teisių pažeidimų, atsižvelgiant į jo amžių ir brandą (31 straipsnio 3 dalies 1 punktas).

Įstatymuose įtvirtintos imperatyvios nuostatos, kad tėvai ir kiti vaikų atstovai turi pareigą dorai auklėti ir prižiūrėti vaikus, rūpintis jų sveikata, išlaikyti juos, sudaryti palankias sąlygas visapusiškai ir harmoningai vystytis, kad vaikas būtų parengtas savarankiškam gyvenimui visuomenėje.

Iš pateiktos medžiagos akivaizdu, kad tiek Pareiškėja, tiek jos sutuoktinis susiduria su sunkumais auginant nepilnametę dukrą. Progimnazijos pateiktoje X. X. charakteristikoje nurodyta, kad mergaitė kartais nenori atlikti mokytojų užduočių ir mama neranda būdų ją motyvuoti; X. Y. šiomet nedalyvavo tėvų susirinkime; dukra turi mokymosi problemų matematikos, lietuvių kalbos, fizinio ugdymo pamokose. Į Progimnazijos Vaiko gerovės komisijos posėdį dėl matematikos rezultatų buvo

kviesta du kartus (vieną kartą viena, antra kartą su mama). Nepilnametė keletą kartų per mėnesį išeina iš paskutinių pamokų arba pramiega pirmąsias pamokas, o praleistas pamokas X. Y. pateisina auklėtojos paprašyta tik mėnesio pabaigoje. Be kita ko, Emilija mokykloje kartais būna nedrausminga, prieštarauja mokytojų reikalavimams, vengia atsakomybės, pažeidžia elgesio taisykles.

Akmenės rajono paramos šeimai centro pateiktoje informacijoje nurodyta, kad atvejo vadybos procesas X. Y. šeimai dėl dukters netinkamo elgesio Skyriaus inicijuotas 2024 m. sausio 2 d.. Pirmasis atvejo nagrinėjimo posėdis buvo suplanuotas 2024 m. sausio 22 d., tačiau X. Y. į posėdį neatvyko ir apie neatvykimą į posėdį specialistų neinformavo.

2023 m. lapkričio 17 d. Telšių AVPK Akmenės rajono policijos komisariate gautas Naujosios Akmenės miesto gyventojų pranešimas apie tai, kad nepilnametė X. X. su drauge, elgdama chuliganiškai, sistemingai jį ižeidinėja – apmėtė automobilį akmenimis ir kiaušiniiais. Mamai nepilnametė duktė paaiškinusi, jog 2023 m. spalio mėnesio pradžioje, eidama Naujosios Akmenės miesto Nepriklausomybės gatve kiaušiniiais apmėtė pažįstamo asmens namų langus, bet nenurodė tokio savo poelgio priežasčių. 2023 m. gruodžio 1 d. policijos pareigūnai, atlikę tyrimą administracinio nusižengimo byloje ROIK: 23227151851, konstatavo, kad X. X. veiksmuose yra administracinio nusižengimo, numatyto 481 straipsnio 1 dalyje (nedidelis viešosios tvarkos pažeidimas) požymių, tačiau ji neturi 16 metų amžiaus, kuriam suėjus galima administracinė atsakomybė, todėl administracinės bylos teiseną jos atžvilgiu nutraukta. Dėl nepilnametės X. X. tėvų atsakomybės nepasisakyta.

2023 m. gruodžio 6 d. Skyriuje buvo atliktas X. X. situacijos vertinimas Nr. 6VSV 5198. Atlikto vertinimo metu nustatytas rizikos veiksnys - nepilnametės tyčia mėtė kiaušinius į namo langus ir tuo pažeidė viešąją tvarką (Vaiko situacijose vertinimo tvarkos aprašo 25.1.3 papunktis). Vertinimo metu nustatyta, kad X. X. poelgis nebuvo spontaniškas, kadangi jis buvo iš anksto suplanuotas - taip elgtis buvo sugalvota dar būnant namuose, iš namų pasiimti kiaušiniai; langai apmėtyti Nepriklausomybės gatvėje (kitame miesto gale). Vertinimo metu vaiko apsaugos poreikis nenustatytas, todėl nenustatyta ir būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį.

Dėl alkoholio vartojimo 2023 m. gruodžio 29 d. Skyriuje buvo atliktas X. X. situacijos vertinimas Nr. 6VSV-5546. X. X. iš pradžių nepripažino vartojusi alkoholinius gėrimus, teigė gėrusi *coca colą* ir tik vėliau nurodė, kad ji buvo sumaišyta su alkoholiu. V. Šukienė nurodė, kad duktė nežinojusi ką geria, jai atrodė, kad *coca colą*. Vertinimo metu X. Y. teigė, kad pagalbos nereikia. Atlikto vertinimo metu nustatytas rizikos veiksnys: vaiko alkoholinių gėrimų vartojimas (Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo 26.10 papunktis). Vaiko apsaugos poreikis nenustatytas, tačiau dėl pasikartojančių nepilnametės netinkamo elgesio faktų nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį ir 2024 m. sausio 2 d. inicijuotas atvejo vadybos proceso taikymas X. Y. šeimai.

Atvejo nagrinėjimo posėdžio metu 2024 m. sausio 25 d. Pareiškėja nurodė, kad dukters elgesys pablogėjo nuo 2023 m. rugsėjo mėnesio, kai ji pradėjo draugauti su blogą įtaką jai darančia klasės drauge. Duktė nebelanko dailės būrelio, vengia dalyvauti kūno kultūros pamokose, nenešioja mokyklinės uniformos. Posėdžio metu pripažino, kad duktė kartais pramiega pamokas.

Atsiliepime Tarnyba pažymi, kad Pozityvios tėvystės įgūdžių ugdymo programa remiasi ilgalaikiais tyrimais apie vaiko vystymąsi, efektyvią tėvystę bei pagrindiniais vaiko teisių principais. Pozityvios tėvystės mokymai yra užsiėmimai šeimoms, siekiant išugdyti geriausias tėvų ir vaikų savybes bei padėti jiems atskleisti savo gebėjimus ir galimybes. Ši programa skirta skirtingo amžiaus tarpsnių vaikų raidos ypatumams ir būdingoms elgesio problemoms spręsti. Tarnybos vertinimu, nors Pareiškėja ir nenusišalina nuo savo kaip mamos pareigų vykdymo dukters atžvilgiu, tačiau jos taikomi auklėjimo būdai ir metodai neduoda siekiamo rezultato. Pažymi, kad Pozityvios tėvystės mokymai yra ne bausmė, bet pagalbos priemonė tėvams geriau suprasti vaikų raidos ypatumus ir galimus sprendimo būdus koreguojant jų neigiamą elgesį, todėl ji skirta įvertinus aukščiau nurodytas aplinkybes, argumentuotas ir nėra perteklinis. Pareiškėja, be savo pamastymų, nenurodė jokių faktinių aplinkybių leidžiančių teigti, kad paskirta priemonė yra perteklinė.

Įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta, jog vaiko minimali ir vidutinė priežiūra grindžiama geriausių vaiko interesų prioritetiškumu; vaiko dalyvavimo priimant su juo susijusius sprendimus;

individualizavimo; orumo; prieinamumo; bendradarbiavimo; visapusiškumo; vaiko privataus gyvenimo apsaugos principais. Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos paskirtis - užtikrinti savivaldybės teritorijoje gyvenančių vaikų gerovę, bendradarbiaujant su mokyklų vaiko gerovės komisijomis ir kitomis vaiko gerovės srityje dirbančiomis institucijomis (Įstatymo 30 str.).

Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes ir argumentus, Tarnyba mano, kad skundžiamas Potvarkis X. X. dėl koordinuotai teikiamų paslaugų jos įstatyminiams atstovams skyrimo pilna apimtimi yra teisėtas, pagrįstas ir argumentuotas.

Skundas atmestinas.

Ginčas byloje kilo dėl Akmenės rajono savivaldybės mero (minėta, toliau – Atsakovas arba Meras) 2024 m. sausio 30 d. potvarkio Nr. M-34 „Dėl minimalios priežiūros priemonės nepilnametei X. X. bei koordinuotai teikiamų paslaugų jos įstatyminiams atstovams skyrimo“ (toliau – Potvarkis) dalyje dėl 1.4. papunkčio, kuriuo Pareiškėjos dukrai X. X. paskirta minimalios priežiūros priemonė dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose, ir 1.6. papunkčio dalies, kuria X. X. tėvams nurodyta dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose, teisėtumo.

Taigi, byloje esančiais rašytiniais duomenimis nustatyta, kad, nagrinėjamu atveju, dėl minimalios priežiūros priemonių skyrimo nepilnametei X. X. į Akmenės rajono savivaldybės merą kreipėsi Telšių AVPK 2024 m. sausio 12 d. raštu Nr. 86-S-199 (toliau – Policijos prašymas), informuodamas, jog X. X. atžvilgiu registruotos dvi administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos (ANR ROIK 2322857143, 23227151851), nepilnametei šių veikų padarymo metu nebuvo sukakęs ANK nustatytas amžius, nuo kurio atsiranda administracinė atsakomybė, todėl pastarosios atžvilgiu buvo priimti nutarimai nutraukti administracinių nusižengimų bylų teisenas vadovaujantis ANK 565¹ straipsnio 1 dalies 2 punktu. Vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 12 straipsnio 1 punktu, tikslu siekti padėti nepilnametei įveikti susiformavusį ydingą elgesį, išsiugdyti prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo sampratą, Telšių AVPK prašė Mero skirti nepilnametei X. X. vaiko minimalios priežiūros priemones, siekiant padėti nepilnametei įveikti susiformavusį ydingą elgesį, išsiugdyti prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo sampratą.

2024 m. sausio 25 d. įvyko Akmenės rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos (minėta, toliau – Vaiko gerovės komisija) posėdis, kuriame buvo išnagrinėtas Policijos prašymas. Posėdyje be kitų institucijų atstovų, tarnybų specialistų dalyvavo ir buvo išklaudyta pati nepilnametė X. X., nepilnametės motina – Pareiškėja, mokyklos atstovė – socialinė pedagogė, atvejo vadybininkė Ž. K. Vaiko gerovės komisijos posėdžio metu nepilnametė patvirtino, kad turi sunkumų dėl neigiamų įvertinimų, mokyklos Vaiko gerovės komisijos posėdyje dėl jos mokymosi sunkumų nutarta skirti papildomas konsultacijas neigiamiems pusmečio pažymiams išsitaityti, tačiau X. X. ne visada jas lanko. Paklausta apie įvykius, dėl kurių buvo patraukta administracinė atsakomybė, mergaitė teigė suprantanti savo netinkamo elgesio pasekmes, tikino žinanti, kad turi geriau mokytis, keisti savo požiūrį į visus dalykus, nurodė mananti, kad specialistų pagalba padėtų jai keisti susiformavusį netinkamą elgesį. Vaiko gerovės komisijos posėdyje dalyvavusi Pareiškėja nurodė, kad labai norėtų, jog dukra geriau mokytųsi ir skirtų tam daugiau laiko. Su dukra apie įvykius incidentus daug kalba, aiškina tokio elgesio pasekmes, įvardijo, kad dukrai blogą įtaką daro klasės draugė, kuri įtraukia į netinkamas veiklas, į specialistus dėl dukros nuotaikų kaitos pagalbos nesikreipė.

Kaip matyti iš Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolo Nr. KOO-13, posėdžio metu Vaiko gerovės komisijos pirmininkė pateikė komisijos nariams informaciją apie nepilnametę X. X., kurią gavo iš Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazijos, Akmenės rajono paramos šeimai centro, Akmenės rajono savivaldybės administracijos visuomenės sveikatos centro, Telšių AVPK, kuris pateikė prašymą skirti nepilnametei vaiko minimalios priežiūros priemonę (b. l. 86-87).

Naujosios Akmenės „Saulėtekio“ progimnazijos pateiktoje 2024 m. sausio 19 d. X. X. charakteristikoje nurodyta, kad X. X. mokosi Progimnazijos (*duomenys neskelbtini*) klasėje, gyvena su mama ir broliu. Mama dirbanti, tėtis dirba užsienyje, todėl retai susitinka su dukra. Vaiku rūpinasi

mama. Mergaitės ir mamos santykiai geri, mokinė vykdo mamos nurodymus, kartais pasitaiko, kad nenori atlikti mokytojų užduočių, ir mama neranda būdų ją motyvuoti. Mama dažnai jungiasi prie dienyno ir stebi dukros pasiekimus, bendrauja su klasės vadove telefonu, šiemet tėvų susirinkime nedalyvavo. X. X. turi mokymosi problemų iš matematikos (vidurkis 3,32), lietuvių k. (3,36), fizinio ugdymo (2,83). Matematikos mokytoja pastebi, kad X. pamokų metu nesusikaupia darbui, neatsiskaito namų darbų, dėl matematikos rezultatų buvo kviesta į Progimnazijos vaiko gerovės komisiją du kartus – pirmą kartą viena, antrą kartą su mama. Mokinė dažnai nesiruošia fizinio ugdymo pamokoms. Mokinės lankomumas nėra geras, keletą kartų per mėnesį išsina iš paskutinių pamokų arba pramiega pirmąsias pamokas, mama jas pateisina tik mėnesio pabaigoje klasės vadovės paprašyta. X. mokykloje rami, užsidariusi, kartais nedrausminga, prieštarauja mokytojų reikalavimams, vengia atsakomybės, pažeidžianti elgesio taisykles, turi vieną drausminę pažymą, nedalyvauja nei klasės, nei mokyklos organizuojamuose renginiuose, mergaitė mano, kad tai nėra labai svarbu. Būrelių nelanko, klasėje turi vieną draugę, su kitais bendrauja mažai, mokinė nenešioja mokyklinės uniformos, žalingų įpročių nepastabėta. Sprendžiant iškilusias problemas dažnai kalbama su X., individualiai bendraujama klasės valandėlių metu, dar dažnesni pokalbiai vyksta su mama. X. su klasės vadovės pagalba prisijungė prie dienyno, bet reguliariai nesijungia ir nestebi savo pasiekimų (b. l. 60). Kartu su mokinės charakteristika pateikta mokinės 2023 m. rugsėjo, spalio, lapkričio, gruodžio mėnesių, 2024 m. sausio mėnesio pažangumo ataskaita, 2023 m. lapkričio 20 d. Drausmės pažeidimo pažyma, Progimnazijos vaiko gerovės komisijos 2023 m. lapkričio 22 d. posėdžio protokolas Nr. VGP-22 ir Progimnazijos vaiko gerovės komisijos 2023 m. gruodžio 20 d. posėdžio protokolas Nr. VGP-23 (b. l. 60-69).

Į bylą pateiktame Akmenės rajono paramos šeimai centro 2024 m. sausio 23 d. rašte Nr. S-182 „Dėl informacijos pateikimo“ (b. l. 55) nurodyta, kad vadovaujantis Tarnybos Skyriaus 2024 m. sausio 2 d. kreipimusi Nr. 6AV-4 „Dėl atvejo vadybininko paskyrimo“ ir Akmenės rajono paramos šeimai centro direktoriaus 2024 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. V-14, X. Y. ir Y. X. šeimai paskirtas atvejo vadybininkas ir socialinis darbuotojas darbui su šeima. 2024 m. sausio 12 d. apsilankymo šeimoje metu mama ir duktė bendravo noriai. X. Y. nurodė, kad po įvykio (nepilnametei nustatytas 0,86 promilės girtumas) dukrai pritaikė drausminimo priemonę – mėnesį laiko apribojo naudojimąsi kompiuteriu bei uždraudė susitikimus lauke su draugėmis. Pirmasis X. Y. šeimos atvejo vadybos posėdis buvo suplanuotas 2024 m. sausio 22 d., 10 val., į kurią mama neatvyko. Apie neatvykimą iš anksto neinformavo, 10.05 val., 10.10 val. į telefono skambučius moteris neatsakė. 2024 m. sausio 22 d., 10.20 val., su socialiniu darbuotoju, dirbančiu su šeima, nuvykus į X. Y. namus, niekas durų neatidarė, į telefono skambutį moteris neatsiliepė. Moteris perskambino 2024 m. sausio 22 d., 10.52 val., informuodama, kad sumaišė posėdžio datą, neatsiliepė į skambutį, nes miegojo po nakties pamainos (b. l. 55-56).

Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokole taip pat nurodyta, kad Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (minėta, toliau – Tarnyba) Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Skyrius) 2024 m. sausio 17 d. išvadoje Nr. 6SD-592 „Dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo X. X.“ atkreipiamas dėmesys, kad nepilnametė dėl savo elgesio gailisi, mergaitės tėvai bendrauja ir bendradarbiauja auklėdami ir augindami vaiką, todėl Vaiko teisių apsaugos tarnybos Skyrius mano, kad nėra būtinybės ir poreikio nepilnametei X. X. skirti minimalias priežiūros priemones.

Vaiko gerovės komisija, įvertinusi visą turimą informaciją, posėdžio metu išsakytus paaiškinimus bei nuomones bendru sutarimu nutarė teikti siūlymą Merui iki 2024 m. birželio 15 d. skirti X. X. minimalios priežiūros priemones ir koordinuotai teikiamas paslaugas šeimai: X. X. – 1) lankyti (*duomenys neskelbtini*) progimnazijos socialinės pedagogės konsultacijas; 2) lankyti Akmenės rajono pedagoginės tarnybos psichologės konsultacijas; 3) atlikti 20 val. naudingo darbo (*duomenys neskelbtini*) progimnazijoje; 4) dalyvauti Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose; 5) dalyvauti pasirinktoje neformaliojo vaikų švietimo programoje, – o įstatyminiams vaiko atstovams – koordinuotai teikiamas paslaugas – 1) lankyti Akmenės rajono savivaldybės pedagoginės

psichologinės tarnybos psichologės konsultacijos; 2) dalyvauti pozityvios tėvystės mokymuose; 3) socialinio darbuotojo paslaugas (b. l. 70-71).

Skundžiamu Akmenės rajono savivaldybės mero 2024 m. sausio 30 d. potvarkiu Nr. M-34 „Dėl minimalios priežiūros priemonės nepilnametei X. X. bei koordinuotai teikiamų paslaugų jos įstatyminiams atstovams skyrimo“ iki 2024 m. birželio 15 d. X. X. buvo skirtos šios minimalios priežiūros priemonės: 1.2. lankyti (*duomenys neskelbtini*) progimnazijos socialinės pedagogės, Akmenės rajono pedagoginės tarnybos psichologės konsultacijos; 1.3. atlikti 20 val. naudingo darbo (*duomenys neskelbtini*) progimnazijoje; 1.4. dalyvauti Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose; 1.5. dalyvauti pasirinktoje neformaliojo vaikų švietimo programoje. X. X. ir jos įstatyminiams atstovams minėtu Mero Potvarkiu iki 2024 m. birželio 15 d. buvo skirtos koordinuotai teikiamos paslaugos: 1.6. lankyti Akmenės rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos psichologės konsultacijos, dalyvauti pozityvios tėvystės mokymuose, socialinio darbuotojo paslaugas. Skundžiamo Potvarkio preambulėje nurodyta, kuo vadovaujantis jis buvo priimtas – Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 25 straipsnio 5 dalis, Vaiko priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1, 4, 7 punktai, 11 straipsnis, 12 straipsnio 8, 9 dalys, 10 dalies 1 punktas, 11, 12 dalys – bei dokumentinis pagrindas – Tarnybos Skyriaus 2024 m. sausio 17 d. išvada Nr. 6SD-592 „Dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo X. X.“ ir Akmenės rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos 2024 m. sausio 25 d. posėdžio protokolo Nr. KPP-13 nutarimas (išrašas pridėtas prie Potvarkio) (b. l. 9-10).

Pareiškėja, nesutikdama su skundžiamu Mero Potvarkiu, jį apskundė Komisijai. Skundą Pareiškėja iš esmės grindžia tuo, kad skundžiamas Potvarkis neatitinka VAĮ 10 straipsnyje individualiam administraciniam aktui keliamų reikalavimų, t. y. kad vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimas Potvarkyje nėra motyvuotas, priemonės paskirtos neišklausius ir neįsigilinus į vaiko nuomonę bei konkrečią situaciją, priemonės paskirtos formaliai, šabloniškai, yra perteklinės ir neproporcingos X. X. padarytam atsitiktinio pobūdžio teisės pažeidimui. Skundu Pareiškėja taip pat kritikuoja Vaiko gerovės komisijos posėdžio Protokolą, teigdama, kad jis neatitinka Vaiko priežiūros įstatymo reikalavimų: nenurodytas prašymą dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo pateikęs asmuo/subjektas, neišdėstytos esminės prašymo nagrinėjimo aplinkybės ir kiti Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 8 dalyje reikalaujami nurodyti duomenys. Meras, anot Pareiškėjos, skirdamas konkrečias priemones vaikui ir šeimai, jas paskyrė jokių objektyvių duomenų neturinčio Protokolinio nutarimo pagrindu. Tiek Vaiko gerovės komisija, tiek Meras, Pareiškėjos teigimu, veikė tik formaliai. Pažymi, kad Pareiškėjai, kaip vaiko atstovei pagal įstatymą, kartu su Potvarkiu turėjo būti pateiktas ne tik Protokolas, bet ir Tarnybos Skyriaus Išvada, tačiau Atsakovas to nepadarė. Skunde Pareiškėja taip pat akcentuoja, kad jai su dukra dalyvaujant Vaiko gerovės komisijos posėdyje, Potvarkio 1.4 papunkčiu vaikui paskirta priemonė dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose Vaiko gerovės komisijoje nebuvo aptariama, Vaiko gerovės komisija tik konstatavo skiriamas priemones, jų nedetalizavo ir nepaaiškino. Pareiškėjos teigimu, Potvarkio 1.4 papunkčiu paskirta Ankstyvosios intervencijos programos priemonė vaikui buvo netikėta, sukėlė emocinius išgyvenimus ir nerimą. Kitu Skundo argumentu Pareiškėja nurodo tai, kad viešai prieinamoje informacijoje Ankstyvosios intervencijos programa apibrėžiama kaip pagalbos priemonė, skirta eksperimentuojantiems ar nereguliariai vartojantiems psichoaktyviąsias medžiagas 14-21 metų jaunuoliams. Nurodo, kad jos dukra iki 2024 m. gruodžio 24 d. įvykio niekada nėra vartojusi ir nevartojo alkoholio bei kitų psichoaktyvių medžiagų, nerūkė, todėl mano, kad ši priemonė paskirta neįvertinant konkrečios situacijos, vaiko poreikių bei Vaiko priežiūros įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinto individualizavimo principo, suabsoliutinus atsitiktinį alkoholio vartojimo atvejį. Pažymi, kad individualizavimo principas reikalauja, kad būtų atsižvelgiama į vaiko amžių ir brandą, jo psichikos ir fizinės savybes, poreikius, socialinės aplinkos ir kitas svarbias ypatybes. Pareiškėjos manymu, būtent dukters draugystė su nauja bendrąklase pastebimai turėjo neigiamos įtakos dukros, be kita ko, šiuo metu išgyvenančios ir paauglystės periodą, elgesiui. Nurodo, kad šiuo metu dukra stengiasi atsiriboti nuo tokio bendravimo, o nukreipimas į Ankstyvosios intervencijos programą ją vėl suves į bendrą užsiėmimą, kur manipuliuojanti draugė ir toliau gali pasinaudoti jautria ir patiklia dukra. Pareiškėja teigia, kad dukra vykdo paskirtas priemones – lanko ugdymo įstaigos socialinės

pedagogės konsultacijas, atlieka naudingą darbą Progimnazijoje, pradėjo lankyti dailės būrelį, numatyti vizitai pas gydytoją psichologę. Mano, kad būtent šios paskirtos ir jau vykdomos vaiko minimalios priežiūros priemonės padeda mergaitei siekti teigiamų elgesio pokyčių, ugdo jos atsparumą neigiamai socialinei aplinkai, tai atitinka Vaiko priežiūros įstatymu nustatytą geriausių vaiko interesų prioritetiškumo principą, nes individualus darbas su mergaite yra tikslingesnė ir veiksmingesnė priemonė, nei jos įtraukimas į programą, kurioje dalyvauja grupė įvairių socialinių ir psichologinių problemų turinčių vaikų. Pareiškėja atkreipia dėmesį, kad priemonės skiriančias institucijas Vaiko priežiūros įstatymas taip pat įgalina užtikrinti, kad įpareigojimai nepakenktų vaiko interesams, jo padėčiai, įvertinant ne tik teisės pažeidimo pobūdį, bet ir jo padarymo aplinkybes, pakartotinumą ir kt. Apibendrinama Pareiškėja teigia, kad Potvarkio 1.4 papunkčiu nemotyvuotai paskirta ankstyvosios intervencijos priemonė yra netikslinga, neproporcinga bei stigmatizuojanti, dar labiau apsunkinanti mergaitės paaugliško amžiaus tarpsnio išgyvenimus ir nukreipianti į jai vengtiną bendraamžių aplinką. Skundžiamo Potvarkio 1.6. papunkčiu vaiko įstatyminiams atstovams paskirtos priemonės dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose paskyrimą Pareiškėja taip pat laiko formaliu, nepagrįstu objektyviais duomenimis. Pozityvios tėvystės auklėjimo modelis Pareiškėjai yra žinomas ir suprantamas, informacija apie jį prieinama viešai, bendravime su dukra stengiasi juo vadovautis, deda pastangas, kad dukters elgesys keistųsi. Atkreipia dėmesį, kad nei vienu iš nurodytų teisės pažeidimų atveju Tarnyba nenustatė, kad mergaitės tėvai neatliko savo pareigų arba tėvų valdžią panaudojo priešingai vaiko interesams, todėl ši aplinkybė tik patvirtina faktinio bei teisinio pagrindo ir motyvų nebuvimą Potvarkio 1.6. papunkčiu paskirtai priemonei.

Bylos nagrinėjimo Komisijos posėdyje metu Pareiškėja, palaikydama savo Skundą, dar kartą akcentavo, kad Vaiko gerovės komisijos posėdžio metu jai ir jos dukrai nebuvo paaiškinta, kaip bus vykdoma Ankstyvosios intervencijos programa, dėl ko negalėjo paprieštarauti šios priemonės skyrimui, taip pat nurodė, kad apie Pozityvią tėvystę gali rasti informacijos internete, susižinoti iš aplinkinių, kurie turi patirčių iš kursų, dėl ko jai, Pareiškėjos manymu, nėra būtina lankyti Pozityvios tėvystės kursus.

Komisijos posėdžio metu Atsakovo atstovė informavo, jog Atsakovui buvo atsiųstas Progimnazijos 2024 m. balandžio 10 d. raštas Nr. S-118 „Dėl informacijos pateikimo“ (toliau – Progimnazijos raštas), šį Progimnazijos raštą Atsakovo atstovė pateikė Komisijai. Progimnazijos rašte nurodyta, kad X. X. Mero Potvarkiu paskirtose socialinės pedagogės konsultacijose privalo lankytis ketvirtadieniais po 3 pamokų (10.40 val.). Iki 2024 m. balandžio 1 d. į konsultacijas buvo atvykusi 5 kartus: 2024-01-29, 2024-02-08, 2024-03-21 (atėjo po 5 pamokų, nes po 3 pamokų buvo išėjusi į parduotuvę). 2024-02-15, 2024-02-29, 2024-03-28 į konsultacijas neatvyko, nes pamiršo. 2024-01-30 buvo sudarytas naudingų valandų darbų atlikimo planas. X. X. atvyko tik 2024-02-05 (atliktas 1 val.). Į kitus planuotus susitikimus 2024-02-08, 2024-02-15, 2024-02-29, 2024-03-14, 2024-03-21, 2024-03-26 neatvyko. Paklausus, kodėl, ji paaiškina, kad pamiršo arba buvo pavargusi. Progimnazijoje X. X. nuo 2024-03-20 užsirašė į dailės būrelį „Spalvos“. Atvykusi tik vieną kartą, užsiėmimo metu X. X. nedirbo, vaikščiojo po klasę, kalbino kitus mokinius. Vasario mėnesį X. X. praleido 10 pamokų, iš jų 7 nepateisintos, kovo mėnesį praleista 15 pamokų, iš jų 5 nepateisintos. X. X. per kovo mėnesį yra pavėlavusi 11 kartų. Mergaitė dažnai neateina į pirmą ar išeina iš paskutinių pamokų. Per pamokas X. X. dažnai kalbasi su drauge, nedirba, užsiima pašaliniais darbais. Anglų kalbos mokytoja pastebi, kad mokinė pamokoje neturi vadovėlio ir pratybų sąsiuvinio, todėl nedirba. Dažnai yra nepasiruošusi ir fizinio ugdymo pamokai. X. X. neigiamas vidurkis yra iš lietuvių kalbos – 2,8, ir turi neįskaitą iš tikybos. Bendras vidurkis visų dalykų – 4,87 (b. l. 89-91).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatymu (galiojanti aktuali redakcija nuo 2023-04-01; minėta, toliau – Vaiko priežiūros įstatymas), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (minėta, toliau – VAĮ), Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (toliau – VSI), Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės įgyvendinimo Akmenės rajono savivaldybėje organizavimo, koordinavimo ir kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės mero 2023 m. gegužės 23 d. potvarkiu Nr. M-61 „Vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių ar auklėjamojo poveikio priemonės

įgyvendinimo Akmenės rajono savivaldybėje organizavimo, koordinavimo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), Akmenės rajono savivaldybės mero 2023 m. birželio 16 d. potvarkis Nr. M-106 „Dėl Savivaldybės administracijos vaiko gerovės komisijos sudėties ir jos darbo reglamento patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. sausio 18 d. įsakymu Nr. V-60/V-39 patvirtintas Ankstyvosios intervencijos programos vykdymo tvarkos aprašas (galiojanti aktuali redakcija nuo 2023-08-24, toliau – Aprašas).

Vaiko priežiūros įstatymo 1 straipsnio 1 dalyje nustatytas šio įstatymo tikslas – sukurti vaiko teises ir teisėtus interesus bei visuomenės saugumo poreikius atitinkančią ir elgesio problemų turinčio vaiko socializacijai, ugdymui bei švietimo ir kitos pagalbos teikimui skirtą vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių sistemą, kuri padėtų vaikui įveikti susiformavusį ydingą elgesį, išsiugdyti prasmingo individualaus ir visuomeninio gyvenimo sampratą. Vaiko minimalios priežiūros priemonės – priemonės, kurias vykdant vaikui teikiama švietimo pagalba, socialinės, sveikatos priežiūros ir kitos paslaugos neatitraukiant vaiko arba kiek įmanoma mažiau jį atitraukiant nuo jo atstovų pagal įstatymą (Vaiko priežiūros įstatymo 2 straipsnio 6 dalis).

Vaiko priežiūros įstatymo 3 straipsnyje nustatyti vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros uždaviniai: 1) padėti vaikui pasiekti teigiamų elgesio pokyčių, ugdyti (ugdytis) atsparumą neigiamai socialinei aplinkai, taip pat padėti pasiruošti savarankiškam gyvenimui, teikiant jam kvalifikuotą švietimo pagalbą, socialines, sveikatos priežiūros ir kitas paslaugas; 2) sudaryti vaikui palankias pozityviosios socializacijos, resocializacijos ir ugdymo (ugdymosi) sąlygas; 3) ugdyti vaiko gyvenimo įgūdžius, asmenybės tapatumo ir priklausymo bendruomenei jausmą, atsakomybės už savo poelgius supratimą, pagarbą žmogaus teisėms ir laisvėms; 4) palaikyti ir stiprinti vaiko ryšius su jo vystymuisi palankia aplinka.

Vaiko priežiūros įstatymo 4 straipsnyje įtvirtinta, jog vaiko minimali ir vidutinė priežiūra grindžiama šiais principais: 1) geriausių vaiko interesų prioritetiškumo. Priimant sprendimus ar imantis bet kokių veiksmų, susijusių su vaiku, vadovaujama geriausiaisiais vaiko interesais. Vaikui turi būti teikiama tokia apsauga, kokios reikia jo gerovei, ir tam tikslui turi būti imamasi visų reikiamų teisinių ir administracinių priemonių; 2) vaiko dalyvavimo priimant su juo susijusius sprendimus. Vaikui turi būti suteikiama galimybė būti išklaustam bet kokio su juo susijusio teisinio ar administracinio nagrinėjimo metu tiesiogiai arba per vaiko atstovą įstatymų nustatyta tvarka. Į vaiko nuomonę, jeigu ji neprieštaruoja jo interesams, privaloma atsižvelgti; 3) individualizavimo. Priimant su vaiku susijusius sprendimus, turi būti atsižvelgiama į vaiko amžių ir brandą, jo psichikos ir fizinės savybes, poreikius, socialinę aplinką ir kitas svarbias ypatybes; 4) orumo. Bet kokios procedūros ar bylos proceso metu su vaiku turi būti elgiama rūpestingai, jautriai, sąžiningai ir pagarbiai, ypatingą dėmesį skiriant jo asmeninei padėčiai, gerovei ir ypatingiems poreikiams, taip pat užtikrinant visišką jo fizinę ir psichinę neliečiamybę. Vaikai neturi būti kankinami, žeminami ir baudžiami, su jais neturi būti žiauriai ir nežmoniška elgiama; 5) prieinamumo. Vaikui turi būti skiriamos tokios minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės, kurias galima veiksmingai taikyti vaiko neatitraukiant arba kiek įmanoma mažiau jį atitraukiant nuo jo gyvenamosios vietos, neatskiriant nuo šeimos, išskyrus atvejus, kai tai prieštaruoja vaiko interesams. Vaikas atskiriamas nuo šeimos tik kraštutiniais atvejais ir kuo trumpesniai terminui; 6) bendradarbiavimo. Vaiko priežiūra ir socialinė integracija (reintegracija) grindžiamos visų šiame procese dalyvaujančių asmenų, vietos bendruomenės, nevyriausybinų organizacijų, valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų bendradarbiavimu ir tarpusavio pagalba; 7) visapusiškumo. Vaikui skiriant minimalios ar vidutinės priežiūros priemones, įvertinamas kitų paslaugų, pagalbos vaikui ir (ar) jo atstovams pagal įstatymą poreikis ir užtikrinamas jų teikimas; 8) vaiko privataus gyvenimo apsaugos. Institucijos, įgyvendinančios vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemones, vaiko asmens duomenis, susijusius su vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros taikymu, tvarko tokia apimtimi, kokia tai būtina vaiko teisėms ir jo teisėtiems interesams apsaugoti ir joms pavestoms funkcijoms atlikti.

Pagal Vaiko priežiūros įstatymo 6 straipsnio 1 dalį vaikui gali būti skiriamos šios minimalios priežiūros priemonės: 1) lankytis pas specialistą; 2) lankyti vaikų dienos centrą ar kitą švietimo,

kultūros, sporto, socialines ar kitas paslaugas teikiančią arba darbinę veiklą bendruomenėje vykdančią įstaigą ar organizaciją, tarp jų nevyriausybinę organizaciją, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatyme; 3) tęsti mokymąsi toje pačioje ar kitoje bendrojo ugdymo mokykloje arba profesinio mokymo įstaigoje pagal privalomojo švietimo programas; 4) dalyvauti sporto, menų ar kitoje terapijoje, konkrečiose valstybės, savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių, organizacijų ir nevyriausybinių organizacijų vykdomose neformaliojo vaikų švietimo, elgesio keitimo, socialinio ugdymo, prevencijos programose, kuriomis siekiama įgyvendinti šio įstatymo tikslus ir teigiamai veikti vaiko elgesį; 5) gydytis psichikos ir elgesio sutrikimus dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, patologinį potraukį azartiniams lošimams, kitus įpročių ir potraukių sutrikimus; 6) dalyvauti mediacijos procese; 7) atlikti bendruomenei arba švietimo ar kitai įstaigai ar institucijai naudingą veiklą. To paties straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad vaiko minimalios priežiūros priemonės, nurodytos šio straipsnio 1 dalies 1–4 punktuose, gali būti skiriamos maksimaliai iki vieno metų, minimalios priežiūros priemonės, nurodytos šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose, skiriamos nustatant individualų jų įvykdymo terminą, minimalios priežiūros priemonė, nurodyta šio straipsnio 1 dalies 7 punkte, – maksimaliai iki 20 valandų. Vaiko minimalios priežiūros priemonės skiriamos ne ilgiau, iki vaikui sukaks 18 metų. Pagal to paties straipsnio 3 dalį vaikui skiriamos tarpusavyje suderintos minimalios priežiūros priemonės.

Vaiko priežiūros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyta, kad minimalios priežiūros priemonės gali būti skiriamos vaikui, kuris padarė administracinio nusižengimo požymių turinčią veiką, tačiau šios veikos padarymo metu nebuvo sukakęs ANK nustatyto amžiaus, nuo kurio atsiranda administracinė atsakomybė.

Vaiko priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad kai vaikui paskiriamos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės, vaiko atstovams pagal įstatymą turi būti teikiamos koordinuotai teikiamos paslaugos. Koordinuotai teikiamų paslaugų teikimas organizuojamas švietimo, mokslo ir sporto ministro, socialinės apsaugos ir darbo ministro ir sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka. Pagal Vaiko priežiūros įstatymo 2 straipsnio 2 dalį koordinuotai teikiamos paslaugos – kompleksinės pagalbos teikimas vaikui nuo gimimo iki 18 metų (turintiems didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių – iki 21 metų) ir vaiko atstovams pagal įstatymą, siekiant sudaryti palankias sąlygas vaiko ir šeimos gerovei.

Vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 11 straipsniu, vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonės, koordinuotai teikiamas paslaugas ir kitas pagalbos priemones vaiko atstovams pagal įstatymą skiria vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės meras.

Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnyje nustatyta, kad prašymai dėl vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros priemonių skyrimo, pratęsimo, pakeitimo ir panaikinimo, kiek to nereglamentuoja šis įstatymas, teikiami ir nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka. To paties straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad į vaiko nuolatinės gyvenamosios vietos savivaldybės merą su prašymu dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimo turi teisę kreiptis: a) tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius; b) vaiko atstovai pagal įstatymą; c) teritorinė policijos įstaiga; d) mokykla; e) seniūnija; f) prokuroras; g) teismas ir administracinio nusižengimo byla ne teismo tvarka nagrinėjanti institucija (pareigūnas) (dėl vaikų nuo 16 iki 18 metų padarytų administracinių nusižengimų) <...>.

Pagal Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 3 dalį, savivaldybės meras, gavęs prašymą skirti <...> vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės, ne vėliau kaip per 2 darbo dienas jį perduoda savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijai. 4. Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisija ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos, išskyrus šio straipsnio 12 dalyje nurodytus atvejus, surenka informaciją, būtiną šio straipsnio 10 dalyje nurodytam siūlymui parengti bei šio straipsnio 10 ir 11 dalyse nurodytam savivaldybės mero sprendimui priimti (Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 4 dalis).

Pagal Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 6 dalį, Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisija prašymus nagrinėja uždarame posėdyje. Jame privalo dalyvauti vaikas, išskyrus šio straipsnio 7 dalyje nurodytus atvejus, vaiko atstovai pagal įstatymą, mokyklos, kurioje ugdomas vaikas, Vaiko gerovės komisijos narys, prašymą pateikęs asmuo (išskyrus atvejus, kai prašymą

pateikė teismas), atvejo vadybininkas, valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovas <...>. Be to, savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje turi teisę dalyvauti ir kiti suinteresuoti kviestiniai asmenys. <...> Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje sprendimai priimami komisijos narių balsų dauguma.

Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje turi būti išklausoma vaiko ir kitų posėdyje dalyvaujančių asmenų nuomonė dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių skyrimo <...> ir koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo, kitų pagalbos priemonių vaiko atstovams pagal įstatymą, numatytų šio įstatymo 7 ir 9 straipsniuose, skyrimo. Siekiant apsaugoti vaiką nuo galimo neigiamo poveikio, vaikas gali nedalyvauti savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje, tačiau tokiu atveju vaiko nuomonė turi būti iš anksto išklausyta valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos. <...> Valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atstovas raštu pateikia išvadą dėl vaiko minimalios ar vidutinės priežiūros priemonių skyrimo <...>. Pateikta išvada posėdyje gali būti patikslinta arba papildyta.

Vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 8 dalimi, Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdyje rašomas posėdžio protokolas. Šiame protokole turi būti nurodytos esminės prašymo nagrinėjimo aplinkybės, taip pat posėdžio data, protokolo eilės numeris, posėdžio dalyviai, svarstomų klausimų eilės numeriai ir pavadinimai, klausimus pateikę pranešėjai, kalbėtojai, valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos išvada, priimtas siūlymas, balsavimo rezultatai ir šio straipsnio 6 dalyje nurodytų posėdžio dalyvių atskirosios nuomonės. Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolą pasirašo komisijos pirmininkas ir sekretorius. Protokolas turi būti pasirašytas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdžio.

Pagal Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 9 dalį Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisija, įvertinusi išsakytas nuomones, valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos ir švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliotos institucijos pateiktas išvadas, informaciją apie vaiko priežiūros ir gyvenimo sąlygas, vaiko sveikatos būklę bei specialiuosius ugdymosi poreikius, vaiko atstovų pagal įstatymą teisių įgyvendinimą ir pareigų vykdymą, vaikui ir (ar) jo atstovams pagal įstatymą teikiamas socialines paslaugas ir kitą pagalbą ar jos poreikį, <...> ir kitą surinktą informaciją, balsų dauguma priima siūlymą dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimo <...>, koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo, kitų pagalbos priemonių vaiko atstovams pagal įstatymą, numatytų šio įstatymo 7 ir 9 straipsniuose, skyrimo, vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymą koordinuosiančios institucijos paskyrimo. <...> Savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymas ir kita prašymo nagrinėjimo medžiaga pateikiami savivaldybės merui.

Vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 10 dalimi, Savivaldybės meras, įvertinęs prašymą, savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymą ir kitą prašymo nagrinėjimo medžiagą, priima vieną iš šių sprendimų: 1) skirti, pratęsti ar panaikinti paskirtas vaiko minimalios priežiūros priemones nepasibaigus jų vykdymo terminui, pakeisti paskirtas vaiko minimalios priežiūros priemones kitomis arba paskirti kitą vaiko minimalios priežiūros priemones vykdančią asmenį; <...> 6) atmesti savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymą ir siūlyti šiai komisijai svarstyti kitų priežiūros priemonių skyrimą; 7) atmesti prašymą. Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 11 dalyje nustatyta, kad Savivaldybės meras, priimdamas vieną iš šio straipsnio 10 dalies 1, 2, 4 ir 6 punktuose nurodytų sprendimų, taip pat priima sprendimą dėl šio įstatymo 7 straipsnyje numatytų koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo vaiko atstovams pagal įstatymą. Savivaldybės meras, įvertinęs savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymą, paskiria koordinuojančią instituciją (Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 12 dalis).

Pagal VSĮ 2 straipsnio 5 dalį, mero sprendimai įforminami potvarkiais.

Vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 14 dalimi, Savivaldybės mero sprendime dėl vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimo <...> nurodoma: vaikas, vaiko atstovai pagal įstatymą, vaikui paskirtos minimalios priežiūros priemonės, vaiko minimalios priežiūros priemonę vykdančias asmuo, koordinuojanti institucija, šių priemonių vykdymo terminas ir kita svarbi informacija. Savivaldybės mero sprendime taip pat nurodomos koordinuotai teikiamos paslaugos

vaiko atstovams pagal įstatymą, jas koordinuojanti institucija, koordinuotai teikiamų paslaugų teikėjai, koordinuotai teikiamų paslaugų teikimo trukmė. Savivaldybės mero sprendime taip pat nurodomos kitos šio įstatymo 9 straipsnyje numatytos pagalbos priemonės vaiko atstovams pagal įstatymą, jeigu tokios buvo paskirtos, jų vykdymo terminas ir jas vykdytys asmenys. Prie savivaldybės mero sprendimo pridėdami savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolo išrašas ir valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos raštu pateikta išvada.

Pagal Aprašo 5 punktą, Ankstyvosios intervencijos programa taikoma rizikingos elgsenos asmenims nuo 12 iki 18 metų, kurie eksperimentuoja ar nereguliariai vartoja psichoaktyviausias medžiagas (išskyrus tabaką), bet nėra nuo jų priklausomi. Vadovaujantis Aprašo 7.2 papunkčiu, asmenį dalyvauti Programoje gali įpareigoti savivaldybės meras, kai savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos siūlymu asmeniui yra skirta vaiko minimalios priežiūros priemonė.

VAĮ nenumatyta, kad visas administracinis aktas turi būti išdėstytas viename dokumente. LVAT praktikoje akcentuojama, kad jei atitinkamas individualus administracinis aktas yra priimamas ankstesnių procedūrinių dokumentų pagrindu, tokiu atveju individualiame administraciniame akte nėra būtina pakartoti tuose dokumentuose nustatytas aplinkybes. Tokiu atveju individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje pakanka nurodyti tuos procedūrinius dokumentus, kurių pagrindu priimtas individualus administracinis aktas ir juos pridėti prie individualaus akto. Administracinių teismų praktikoje tokie atvejai traktuojami kad individualaus administracinio akto įžanginėje dalyje nurodyti procedūriniai dokumentai yra to individualaus akto sudėtinė (motyvuojamoji) dalis (LVAT 2015 m. vasario 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-327-146/2015), 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A822-1440/2014; 2015 m. vasario 17 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-327-146/2015; 2015 m. balandžio 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1266-624/2015; 2015 m. balandžio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. R-26-552/2015; 2015 m. balandžio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-410-552/2015; 2015 m. gegužės 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1456-143/2015). Administracinių teismų jurisprudencijoje laikomasi pozicijos, kad atitinkamos administracinės procedūros dokumentas, kuriame išdėstomos nustatytos aplinkybės ir kurio pagrindu priimamas individualus administracinis aktas, sukeltis materialines teises pasekmes, yra to administracinio akto neatskiriamoji (motyvuojamoji) dalis. Pagal tokią procedūrą priimtame individualiame administraciniame akte nėra būtina iš naujo išdėstyti aplinkybes, kurios nustatytos procedūriniame dokumente, jei individualų administracinį aktą priimantis viešojo administravimo subjektas visiškai sutinka su procedūriniame dokumente nustatytomis aplinkybėmis ir jų nepapildo, nepakeičia. Individualus administracinis aktas, kuris priimtas remiantis atitinkamu procedūriniu dokumentu, sudarančiu to akto motyvuojamąją dalį, VAĮ 8 straipsnio (dabartinėje VAĮ redakcijoje – 10 straipsnis) prasme negali būti vertinamas neatitinkančiu šios įstatymo normos reikalavimų, išskyrus atvejus, kai teismas nustato, kad individualus administracinis aktas priimtas remiantis procedūriniu dokumentu, kuris nepagrįstas, nemotyvuotas ir pan. Asmuo, nesutinkantis su jam sukeltiančiu materialines teises pasekmes individualiu administraciniu aktu, kuris priimtas remiantis atitinkamu procedūriniu dokumentu, paduodamas teismui skundą dėl tokio akto gali išdėstyti savo nesutikimo motyvus ir dėl procedūrinio dokumento. Teismas, nagrinėdamas ginčą dėl tokio administracinio akto, turi vertinti jį kartu su procedūriniu dokumentu (motyvuojamąja dalimi) kaip vientisą aktą (žr., pavyzdžiui, 2014 m. kovo 12 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A146-1035/2014; 2014 m. gegužės 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A552-779/2014, ir kt.).

Šioje byloje nustatyta, kad Atsakovo Potvarkis, priimtas remiantis Tarnybos Skyriaus 2024 m. sausio 17 d. išvada Nr. 6SD-592 „Dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo X. X.“ ir atsižvelgiant į Akmenės rajono savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos 2024 m. sausio 25 d. posėdžio protokolo Nr. KPP-13 nutarimą. Komisija vertina, jog skundžiamo Potvarkio pagrindimas – nustatytos faktinės aplinkybės, jų vertinimas išdėstytas dviejuose dokumentuose (Potvarkyje ir Vaiko gerovės komisijos Protokole), todėl skundžiamo Mero Potvarkio pagrįstumą Komisija šioje byloje vertina, atsižvelgdama ir į Vaiko gerovės komisijos Protokole išdėstytą situacijos faktinę analizę, vertinimą ir Merui siūlomo sprendimo pagrindimą.

Komisijos vertinimu, Meras, remdamasis Policijos prašymais, Vaiko gerovės komisijos Protokolo siūlymu bei vadovaudamasis Potvarkyje nurodytomis Vaiko priežiūros įstatymo nuostatomis, priėmė teisėtą ir pagrįstą Potvarkiu įformintą sprendimą, kuriuo, esant Vaiko priežiūros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytam pagrindui, nepilnametei skyrė minimalios priežiūros priemones (Vaiko priežiūros įstatymo 6 straipsnis) bei, remiantis Vaiko priežiūros įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi, nepilnametės įstatyminiams atstovams pagrįstai skyrė koordinuotai teikiamas paslaugą – dalyvauti Pozityvios tėvystės kursuose.

Aptariamam atveju nepilnametės padarytos veikos – vartojo alkoholį, mėtė kiaušinius viešoje vietoje – visiškai atitinka Vaiko priežiūros įstatymo 10 straipsnio 1 dalies 2 punkte nustatytą vaiko minimalios priežiūros priemonių skyrimo pagrindą, t. y. ji padarė administracinio nusižengimo požymių turinčias veikas, tačiau šių veikų padarymo metu nebuvo sukakusi ANK nustatyto amžiaus, nuo kurio atsiranda administracinė atsakomybė. Nagrinėjama atveju nėra jokių duomenų ir įrodymų, kad minėti Telšių AVPK Nutarimas Nr. 1 ir (ar) Nutarimas Nr. 2 (toliau abu kartu – nutarimai) būtų buvę apskūsti ar panaikinti, negaliojantys, todėl Komisija laiko, kad Atsakovas pagrįstai, neabejodamas nurodytos informacijos pagrįstumu ar teisingumu, vadovavosi minėtuose nutarimuose nurodytais duomenimis.

Komisija, atsižvelgdama į aukščiau išdėstytas aplinkybes, nurodytą teisinį reglamentavimą ir įvertinusi byloje surinktus duomenis, sprendžia, jog skundžiamo Mero Potvarkio 1.4 papunkčiu nepilnametei X. X. paskirta minimalios priežiūros priemonė – dalyvauti Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose, o skundžiamo Potvarkio 1.6 papunkčio dalimi X. X. įstatyminiams atstovams – tėvams, įskaitant ir Pareiškėją, paskirta koordinuotai teikiama paslauga – dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose yra tinkamai individualizuotos, nėra per griežtos, be to, jomis realizuojami Vaiko priežiūros įstatymo 2 straipsnyje nustatyti koordinuotai teikiamos paslaugos – kompleksinės pagalbos teikimo vaiko atstovams pagal įstatymą ir vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros – vaikui teikiamos švietimo pagalbos, socialinės, sveikatos priežiūros ir kitos paslaugų tikslai – sudaryti palankias sąlygas vaiko ir šeimos gerovei, siekti teigiamų vaiko elgesio pokyčių.

Komisijos vertinimu, skundžiamas Potvarkis buvo priimtas laikantis visų jo priėmimo procedūrų, Mero kompetencijos ribose, esant nenuginčytiems Vaiko priežiūros įstatymo pagrindams, vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintais vaiko minimalią ir vidutinę priežiūrą pagrindžiančiais principais – geriausių vaiko interesų prioritetiškumo, vaiko dalyvavimo priimant su juo susijusius sprendimus, individualizavimo, bendradarbiavimo, visapusiškumo ir kitais. Svarstant minimalios priežiūros priemonės ir koordinuotai teikiamų paslaugų parinkimą identifiкуotos vaiko nepageidaujamo elgesio priežastys, parinktos skundžiamos vaiko minimalios priežiūros priemonė – dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose, ir įstatyminiams atstovams paskirta koordinuotai teikiama paslauga – dalyvauti Pozityvios tėvystės kursuose, Komisijos vertinimu, nėra perteklinės, yra proporcingos nepilnametės padarytiems administraciniams nusižengimams, tikslingos, paskirtos motyvuotai, išklausių, įsigilinus į vaiko ir jo įstatyminės atstovės nuomones, vaiko teisių apsaugos, ugdymo specialistų išvadas apie situacijos bei pačios nepilnametės asmenybės vertinimą ir konkrečią situaciją.

Komisija šiuo atveju, sutikdama su Atsakovo bei Tarnybos atsiliepimais ir šalių išdėstytomis pozicijomis Komisijos posėdžio metu, akcentuoja skundžiamu Potvarkiu paskirtų ir Pareiškėjos skundžiamų vaiko minimalios priežiūros priemonės bei koordinuotai teikiamos paslaugos šeimai principinį tikslą, pobūdį, turinį – kad tokios priemonės nėra laikytinos bausme, o, priešingai, jos yra nukreiptos į vaiko bei šeimos kokybišką prevencinį švietimą, ugdymą, pagalbą šeimai ir vaikui, apsauginių veiksnių stiprinimą ir rizikos veiksnių įtakos mažinimą, siekiant išugdyti geriausias tėvų ir vaikų savybes, padėti jiems atskleisti savo gebėjimus ir galimybes, o Pozityvios tėvystės kursai yra skirti būtent visiems tėvams, nėra išskirtinai tiems, kurie neatlieka savo pareigų arba tėvų valdžią panaudoja priešingai vaiko interesams. Komisija pripažįsta, kad Atsakovo atstovės Ž. B. posėdžio metu išsakyta pozicija, jog Pareiškėja ir jos dukra net nepabandė sudalyvauti paskirtose skundžiamose priemonėse, apie jas sprendžia tik iš aprašymų ir daro *a priori* neteisingas neigiamas išvadas, priešingas minėtos Ankstyvosios intervencijos programos tikslui bei turiniui, pagrįsta byloje

esančiais įrodymais. Šiuo atveju Pareiškėjos Skundo argumentai, kad Potvarkio 1.4 papunkčiu jos dukrai paskirta minimalios priežiūros priemonė – Ankstyvosios intervencijos programa – buvo netikėta ir sukėlė emocinius išgyvenimus bei nerimą, Komisijos laikytini deklaratyviais, jokiais faktiniais duomenimis nepagrįstais teiginiais, todėl atmestini. Atitinkamai Komisija nelaiko svariu ir Pareiškėjos Skundo bei Komisijos posėdžio metu išsakyto argumento dėl baimės, kad Ankstyvosios intervencijos programos užsiėmimuose jos duktė gali neišvengiamai susitikti su žalingu įpročių turinčiais ir blogą įtaką darančiais bendraamžiais, kadangi tokie hipotetiniai Pareiškėjos svarstymai nepaneigia aukščiau išdėstytos ir pripažintos skundžiamu Potvarkiu teisėtai bei pagrįstai paskirtos minimalios priežiūros priemonės – Ankstyvosios intervencijos programos tikslingumo ir reikalingumo.

Skundžiamas Potvarkis priimtas remiantis Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolu, kurį Komisija taip pat laiko motyvuotu ir pagrįstu. Nagrinėjamu atveju Komisija sprendžia, kad Akmenės rajono savivaldybės Vaiko gerovės komisija tinkamai įvertino tiek su nepilnametės padarytų administracinių nusižengimų pavojingumu, mergaitės elgesio ydingumu, tiek su nepilnametės asmenybe susijusius duomenis ir veikė tinkamai, pagrįstai parinkdama ir siūlydama skirti nepilnametei minimalios priežiūros priemones, o nepilnametės įstatyminiams atstovams – koordinuotai teikiamas paslaugas šeimai, iš jų – ir dalyvavimą Pozityvios tėvystės kursuose. Vaiko gerovės komisijos protokolas atitinka Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 8 dalyje jam keliamus turinio reikalavimus – jame nurodytas dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo prašymą pateikęs subjektas – Telšių AVPK, išdėstytos esminės Policijos prašymo nagrinėjimo aplinkybės, Protokole nurodyta posėdžio data, laikas, vieta, dalyviai, dienotvarkė, kiti Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 8 dalyje nurodyti privalomi duomenys. Šiuo atveju Pareiškėjos Skundo argumentai, kad Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolas neatitinka Vaiko priežiūros įstatymo reikalavimų, atmestini kaip nepagrįsti.

Nors Pareiškėja tiek Skunde, tiek Komisijos posėdžio metu akcentavo žinanti, išmananti Pozityvios tėvystės modelį, dedanti pastangas, kad dukters elgesys keistųsi, kreipianti dukters elgesį tinkama linkme, Komisija sprendžia, jog Atsakovas bei jam antrinanti Tarnyba pagrįstai išvelgė esant poreikį ir būtinybę Pareiškėjos dukrai dalyvauti Ankstyvosios intervencijos programos bendraamžių grupės užsiėmimuose, o jos įstatyminiams atstovams, įskaitant ir pačią Pareiškėją, – dalyvauti Pozityvios tėvystės kursuose, kadangi, kaip atsiliepime ir Komisijos posėdžio metu pažymėjo Atsakovo bei Tarnybos atstovai ir kaip nustatyta bylos duomenimis, Pareiškėjos taikomi auklėjimo būdai ir metodai neduoda siekiamo rezultato – mergaitės mokymosi pokyčiai minimalūs, paskirtų minimalios priežiūros priemonių mergaitė faktiškai nevykdo, praleidinėja ir vėluoja į pamokas, bendrauja su netinkamo elgesio mergeite, situacija mokykloje negerėja. Tai patvirtina Atsakovo į bylą pateiktas aukščiau paminėtas Progimnazijos raštas (b. l. 89-91). Taigi, faktinių duomenų visetas apie mergaitės nepažangumą mokykloje, praleidinėjamas pamokas, netinkamą elgesį rodo, kaip pažymėjo Komisijos posėdžio metu Tarnybos atstovas, mergaitės mamos nenorą pripažinti problemą, nepilnametės tėvų nemokėjimą, negebėjimą parinkti tinkamus vaiko auklėjimo, bendravimo su vaiku būdus, dėl ko ir buvo pasiūlyti Pozityvios tėvystės mokymai, kurie pagilina tėvų žinias. Tokiu būdu, atmetant Pareiškėjos Skundo argumentus, kaip nepagrįstus, Komisija sprendžia, jog skundžiamu Potvarkiu paskirta priemonė dalyvauti Pozityvios tėvystės mokymuose įstatyminiams atstovams yra pagrįsta objektyviais duomenimis ir būtina įstatyminiams atstovams. Šiuo atveju Komisija pasigenda Pareiškėjos požiūryje ir veikime supratimo apie visų nepilnametės aplinkos pusių – tėvų, ugdymo specialistų, pedagogų, vaiko teisių apsaugos tarnybos, kitų vaiko ir šeimos gerove besirūpinančių institucijų – glaudaus, stipraus bendradarbiavimo ir pastangų išnaudoti visas galimas pagalbos šeimai ir vaikui priemones svarbą vaiko gerovei.

Skunde Pareiškėja nurodė, kad kartu su skundžiamu Mero Potvarkiu negavo Tarnybos Skyriaus 2024 m. sausio 17 d. išvados Nr. 6SD-592 „Dėl minimalių priežiūros priemonių skyrimo X. X.“. Kaip minėta, vadovaujantis Vaiko priežiūros įstatymo 12 straipsnio 14 dalimi, prie savivaldybės mero sprendimo pridedami savivaldybės administracijos Vaiko gerovės komisijos posėdžio protokolo išrašas ir valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos raštu pateikta išvada. Aplinkybę, kad minėta Tarnybos Išvada kartu su Potvarkiu nebuvo Pareiškėjai išsiųsta kartu su Potvarkiu,

patvirtino ir Atsakovės atstovės Komisijos posėdžio metu. Vis dėlto, kaip buvo išsiaiškinta ir ką Komisijos posėdžio metu patvirtino pati Pareiškėja, Tarnybos Išvada jai buvo pateikta susipažinti 2024 m. sausio 25 d. vykusio atvejo vadybos posėdžio metu. Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, Komisija sprendžia, jog Pareiškėja turėjo galimybę susipažinti su skundžiamą Potvarkį pagrindžiančiais dokumentais, Potvarkio motyvais ir atitinkamai įgyvendinti teisę į apskundimą, todėl naikinti skundžiamą Potvarkį dėl nustatyto minėto ydingumo nėra pagrindo.

Dėl išvardytų motyvų Komisija konstatuoja, kad skundžiamas Mero Potvarkis yra teisėtas, jį naikinti Pareiškėjos Skunde išdėstytais argumentais nėra pagrindo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 19 straipsnio 1 ir 2 dalimi, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjos X. Y. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo dienos bylos šalys gali skųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Giedrius Jakubėnas

Komisijos nariai

Vaida Jokubauskaitė

Danutė Kulikauskienė

Raminta Ramanauskienė